

## KONTEXT

- nejednoznačnost vymezení a třídění, důležitost zásadní

→) část textu a situace ovlivňující jinou část textu

→) vztah části textu a situace k jiné části textu

→) množina vztahů relevantních pro vysvětlení textu (Danneberg). Kontexty však nejsou pevně dány, aktualizují se a přizpůsobují přímo při komunikaci nebo interpretaci

→) Jazykový, slovní kontext // textové okolí jedné realizace slova, „hypotetický soubor všech jednotek ze všech textů, do jejichž sousedství je daná jednotka zasazena“ (Cvrček) oo DVA JAZYKY, PŘEKLAD

→) Soubor navzájem nějak spjatých elementů textu či dialogu (Mukařovský)

→) *pojmem-termín* sémantické kontexty pro označení dílčích entit vzniklých „významovou spojitostí mezi částmi textu“ a rozlišuje **makrokontexty**, jako je syžetový **kontext** nebo **kontext** vypravěčského subjektu, a **mikrokontexty**, např. rým (Hausenblas)

→) kontextová výstavba chápána jako nejvyšší rovina výstavby textu,

tvořená sémantickými vztahy mezi syntaktickými jednotkami, bez formálně jaz. vyjádření; ustálené způsoby využití jaz. prostředků v rámci této roviny, např. přímá řeč, pak byly označeny jako **kontextové postupy** (Doležel)

- kontext je utvářen i jinými texty, diskurzy, komunikačními žánry → interdiskurzivní kontext

→) extratextové // nejazykové // mimojazykové kontexty : kontext situační

→) →) úsek aktuálního n. možného světa, k němuž text odkazuje (věcný, předmětný **k.**); tak je mj. pojímán **k.** v komunikačním modelu (Jakobson)

→) →) situační **kontext**, který představuje „vysoce idealizovanou abstrakci z takové (níže) situace a obsahuje pouze ta fakta, jež systematicky determinují přiměřenost“ výpovědí, zatímco komunikační situace je „empiricky reálná část reálného světa“ (Van Dijk)

biograficko-individuální **kontext**, jenž je chápán jako výsledek souboru osobních zážitků (experience) PŘEKLAD

pragmatika : kontext = soubor znalostí o světě, v němž probíhá diskurz  
včetně znalostí odpovědí na otázky KDO? KDE? KDY? JAK?

- fce:

- omezuje významy slov, vět i celých sdělení → aktualizuje se určitý význam ze souboru potenciálních významů, vznikají významy nové

- eliminuje dvojznačnost autosémantik (slov plnovýznamových)

- konkretizuje význam synsémantik (slov neplnovýznamových)

- „udává referenta deiktickým slovům a propriím“ a „doplňuje informaci vynechanou elipsou“ (Čermák)

smysl sdělení utvářený recipientem = text + kontext //

diskurz = text + kontext